

Seat No. _____

HN-1901100301040801

B. A. (Sem.-IV) (CBCS) (WEF-2019)

Examination

April - 2023

Sanskrit : Paper-8 (Elective-2)

(મહાકાવ્ય : કાલિદાસકૃત - રઘુવંશ)

(New Course)

Time : $2\frac{1}{2}$ Hours / Total Marks : 70

સૂચના / Instructions :

જમણી બાજુ દર્શાવેલ અંક ગુણ દર્શાવે છે.

Figures to the right side indicate marks.

- ૧ (અ) નીચેનામાંથી કોઈપણ બે શ્લોકોનું ભાષાંતર કરો : ૮
- 1 (A) Translate any **Two** of the following verses : 8
- (૧) વ્રતાય તેનાનુચરેણ ધેનોર્ન્યષેધિ શેષોઽપ્યનુયાયિવર્ગઃ ।
ન ચાન્યતસ્યસ્ય શરીરરક્ષા સ્વવીર્યગુપ્તા હિ મનોઃ પ્રસૂતિઃ ॥
- (૨) પ્રદક્ષિણીકૃત્ય પયસ્વિનીં તાં સુદક્ષિણા સાક્ષતપાત્રહસ્તા ।
પ્રણમ્ય ચાનર્થ વિશાલમસ્યાઃ શૃંગ્ધાન્તરં દ્વારમિવાર્થસિદ્ધેઃ ॥
- (૩) સ પાટલાયાં ગતિ તસ્થિવાંસં ધનુર્ધરઃ કેસરિણં દદર્શ ।
અધિપત્યકાયમિવ ધાતુમય્યાં લોઘ્રદુમં સાનુમતઃ પ્રફુલ્લમ્ ॥
- (૪) પ્રાતર્યથોક્તવ્રતપારણાન્તે પ્રાસ્થાનિકં સ્વસ્ત્યયનં પ્રયુજ્ય ।
તૌ દમ્પતી સ્વાં પ્રતિ રાજધાનીં પ્રસ્થાપયામાસ વશી વસિષ્ઠઃ ॥
- (બ) નીચેનામાંથી કોઈપણ બે સંદર્ભ સમજાવો : ૬
- (B) Explain with reference to the context any **Two** of the following : 6
- (૧) છાયેવ તાં ભૂપતિરન્વગચ્છત્ ।
- (૨) ભક્ત્યોપપન્નેષુ હિ તદ્વિધાનાં પ્રસાદચિન્હાનિ પુરઃ ફલોનિ ।
- (૩) સંબન્ધિનો મે પ્રણયો વિહન્તુમ્ ।
- (૪) અવેહિ માં કામદુઘાં પ્રસન્નામ્ ।

૨ મહાકાવ્યનાં લક્ષણો આપી ‘રઘુવંશ’નું મહાકાવ્ય તરીકે મૂલ્યાંકન કરો. ૧૪

2 Evaluate રઘુવંશમ્ as મહાકાવ્ય by explaining the features of the epic. 14

અથવા / OR

HN-1901100301040801]

1

[Contd...

- ૨ મહાકવિ કાલિદાસના જીવન તથા કૃતિઓ વિશે સવિસ્તાર નોંધ લખો. ૧૪
- 2 Write detail notes on the life and work of મહાકવિ કાલિદાસ. 14
- ૩ કાલિદાસની કાવ્યશૈલીની વિશેષતાઓ સદૃષ્ટાંત સમજાવો. ૧૪
- 3 Explain the features of Kalidas's poetic style with examples. 14
- અથવા / OR**
- ૩ કાલિદાસના સમયના સમાજ અને સંસ્કૃતિ પર નોંધ લખો. ૧૪
- 3 Write a note on society and culture of Kalidas's time. 14
- ૪ ‘રઘુવંશમ્’ સર્ગ-૨નું રસદર્શન કરો. ૧૪
- 4 Critically appreciate the second સર્ગ of the ‘રઘુવંશમ્’. 14
- અથવા / OR**
- ૪ દિલીપનું પાત્રાલેખન કરો. ૧૪
- 4 Draw the character sketch of દિલીપ. 14
- ૫ નીચેનામાંથી કોઈપણ બે ટૂંકનોંધ લખો : ૧૪
- 5 Write short note on any **Two** of the following : 14
- (૧) નંદિનીનું પાત્ર
- (1) The character sketch of ‘નંદિની’
- (૨) દિલીપ-સિંહ સંવાદ: ।
- (૩) ઉપમા કાલિદાસસ્ય ।
- (૪) કાલિદાસસ્ય પ્રકૃતિનિરુપણમ્ ।